

Quicksan Wet natuurbescherming Havenkwartier Waalwijk 2019

Quicksan Wet natuurbescherming Havenkwartier Waalwijk 2019

Status: Definitief, 11 april 2019
Kleine aanpassingen, 29 oktober 2021

In opdracht van:

Contactpersoon: dhr. G. Wittenberg

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 19-035

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Beschrijving plangebied.....	1
1.3	Voorgenomen ontwikkeling	3
1.4	Opzet van de quickscan.....	3
2.	ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Afwegingskader Natuurbeschermingswet	4
2.3	Afwegingskader beleid Provincie Noord-Brabant	6
3.	ANALYSE SOORTBESCHERMING	7
3.1	Inleiding	7
3.2	Planten	7
3.3	Vogels.....	7
3.4	Zoogdieren.....	10
3.5	Amfibieën en reptielen	11
3.6	Overige soorten.....	11
4.	HOUTOPSTANDEN, HOUT EN HOUTPRODUCTEN	12
4.1	Inleiding	12
4.2	Te kappen bomen en houtopstanden	12
4.3	Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming	12
4.4	Bescherming houtopstanden in de Algemene plaatselijke verordening (APV) Waalwijk.....	12
5.	CONCLUSIES	13
5.1	Conclusies gebiedsbescherming.....	13
5.2	Conclusies soortbescherming	13
5.3	Conclusies houtopstanden.....	14
6.	LITERATUURLIJST EN WEBSITES	15

Bijlage 1 Achtergronden Wet natuurbescherming

Bijlage 2 Gegevens NDFF

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Waalwijk gaat een binnenstedelijke herontwikkeling aan de Gedempte Haven plaatsvinden; het plangebied is weergegeven in figuur 1. De herontwikkeling betreft eerst de sloop van een groot deel van de opstallen, vervolgens wordt het gebied gesaneerd en vindt herbouw plaats met bedrijfshuisvesting, leisure en wonen. In het plan worden de oude historie en de voormalige industrie zichtbaar en tastbaar.

In deze quickscan wordt inzichtelijk gemaakt of beschermde natuurwaarden in het plangebied aanwezig kunnen zijn en welke betekenis een eventuele aanwezigheid heeft voor de verdere uitvoering. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ontwikkeling negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden en welke vervolgstappen genomen dienen te worden.

Figuur 1: Ligging van het plangebied in Waalwijk (Atlas Brabant, 2019).

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ruwweg tussen de A59 en de Taxandriaweg, Gedempte Haven, Dijkstraat en Zomerdijksestoep. Het gebied was een deel van de haven, maar is later gedempt. Op dit terrein (Gedempte Haven) is een industrieterrein ontstaan. De aanwezige gebouwen zijn sterk verouderd en vertonen plaatselijk door klink van het slib (waarmee de haven gedempt is) scheuren in de muren. Markant zijn de twee grote hallen aan de westzijde. Bij de ontwikkeling van het terrein blijft de zuidelijke hal behouden. Aan de zuidoostkant liggen enkele woningen. Het plangebied ligt te midden van stedelijke bebouwing. Ten noorden van de A59 ligt het industrieterrein van Waalwijk. Het terrein is vrijwel geheel verhard. Groen is alleen aanwezig in de vorm van enige straatbeplanting en de tuintjes van de woningen in het zuidoosten.

Figuur 2 - 7: Impressie van het plangebied met een van de twee karakteristieke hallen, trafohuisje, verzakt gebouw, zicht op industriële gebouwen en een woonhuis.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft het gedeeltelijk slopen van de bestaande bebouwing, saneren van de grond en bouwrijp maken om vervolgens een aantal nieuwe woningen en voorzieningen te ontwikkelen.

1.4 Opzet van de quickscan

De Nederlandse natuurbescherming kent drie aspecten: gebiedsbescherming, soortbescherming en bescherming houtopstanden. In deze natuurtoets worden zowel de aspecten gebiedsbescherming (inclusief het Natuurnetwerk Nederland) als soortbescherming nader onderzocht. Houtopstanden die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming komen niet in het plangebied voor. In hoofdstuk 2 en 3 worden respectievelijk de gebieds- en soortbescherming uitgewerkt. In hoofdstuk 4 worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

In bijlage 1 wordt relevante achtergrondinformatie op het gebied van natuurwetgeving en beleid weergegeven. In bijlage 2 zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (Quickscanhulp) opgenomen.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per afwegingskader aangegeven of het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied en wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingreep een mogelijk negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde gebieden in de omgeving.

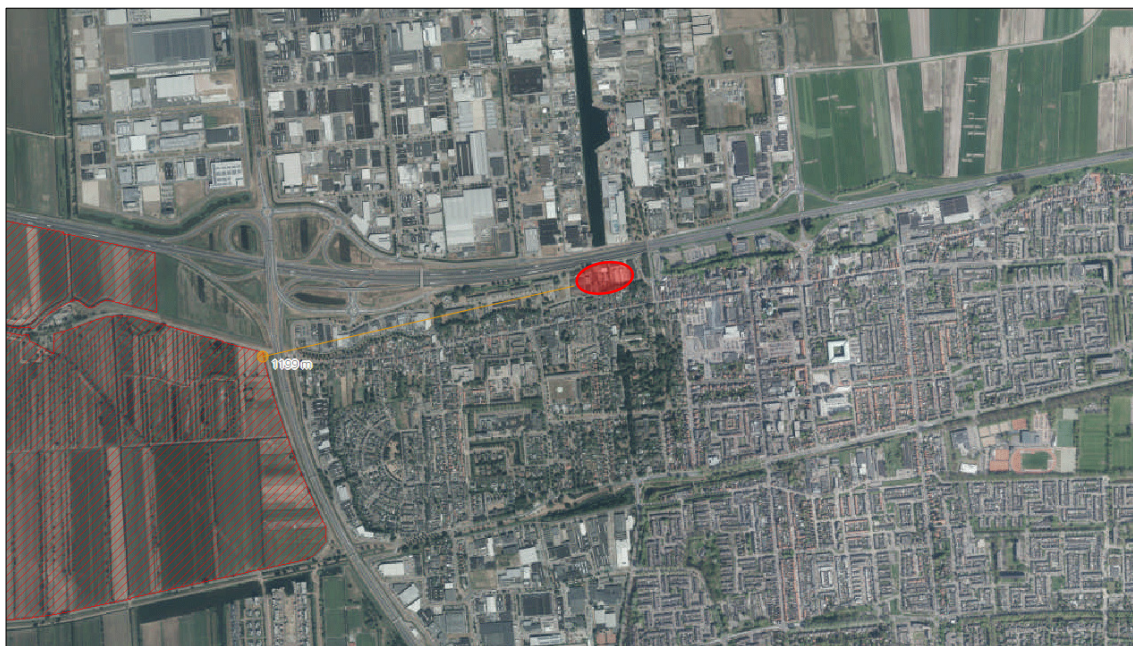
Ten aanzien van gebiedsbescherming is een aantal afwegingskaders relevant:

- Afwegingskader Wet natuurbescherming (Natura 2000),
- Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Nationaal Natuur Netwerk),

Voor meer informatie over deze afwegingskaders wordt verwezen naar bijlage 1. Bij onbekendheid met deze afwegingskaders wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

2.2 Afwegingskader Natuurbeschermingswet

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied. Het meest nabij liggende Natura 2000 gebied is Langstraat op een afstand van 1,2 kilometer. Ten aanzien van Natura 2000 gebieden dient zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten door de voorgenomen ontwikkeling.

Figuur 8: Het plangebied ten opzichte van het Natura 2000 gebied Langstraat (Provincie Brabant, 2019).

In tabel 1 is de 'effectenindicator' weergegeven. De effectenindicator geeft generieke informatie over mogelijk optredende effecten van activiteiten in het algemeen. In de linker kolom zijn de habitattypen en -soorten vermeld waarvoor Langstraat is aangewezen.

Tabel 1: Effectenindicator Langstraat (bron: www.synbiosys.alterra.nl).

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vermatting Verdroging Verontreiniging Verziltig Vermesting door N-depositie uit de lucht Verzuuring door N-depositie uit de lucht Versnippering Oppervlakteverlies																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kranswierwateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pioniervegetaties met snavelbiezen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kalkmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

■ n.v.t.

... onbekend

Langstraat is zeer gevoelig voor tal van factoren. Gezien de locatie van de ontwikkeling in het centrum van Waalwijk, op 1,2 kilometer afstand, de beperkte omvang en de aard van het tussenliggende gebied (stedelijke bebouwing en de provinciale weg N261) kunnen negatieve effecten in het licht van de instandhoudingsdoelen voor dit gebied op voorhand worden uitgesloten.

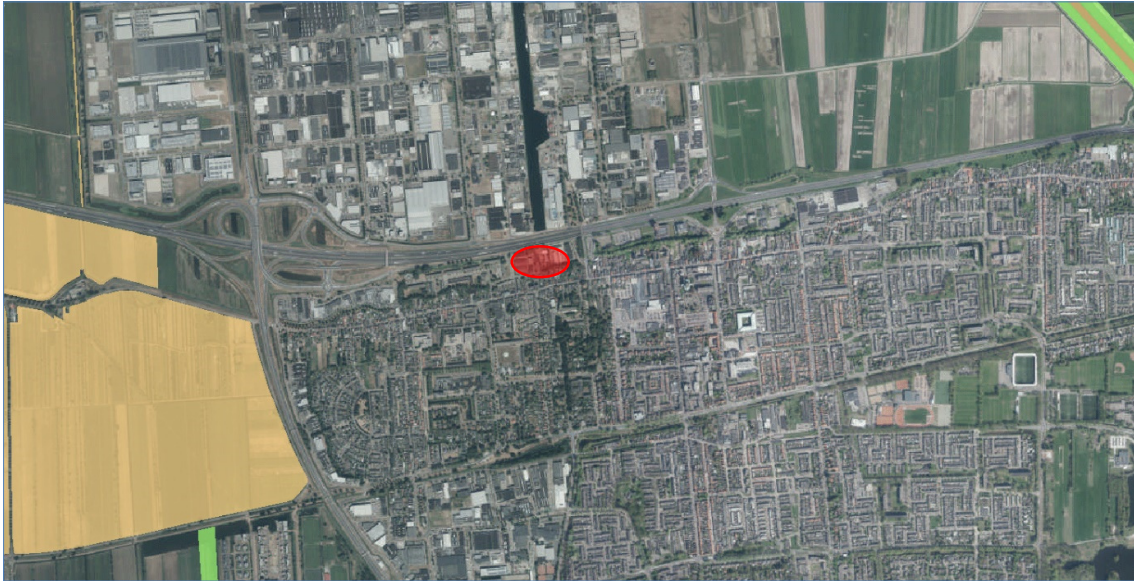
Op 1 juli 2021 is de Wet stikstof in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet en het besluit is het vanaf 1 juli 2021 niet meer nodig om voor de aanlegfase een stikstofberekening uit te voeren. In het Besluit bouwwerken en leefomgeving (Bbl) is een nieuw artikel opgenomen dat voorziet in een verplichting tot het treffen van adequate maatregelen tot het beperken van stikstofemissies in de bouwfase. De rol van de gemeente bij het onderwerp stikstof blijft met deze nieuwe regel beperkt tot het beoordelen na de ontvangst van een melding of een vergunningaanvraag of er adequate maatregelen worden getroffen om de stikstofemissie te beperken. De vrijstelling is onder meer mogelijk omdat de stikstofemissies die vrijkomen in de aanlegfase uiteindelijk kunnen worden gecompenseerd met de maatregelen die in het programma (uitwerking stikstofwet) worden opgenomen.

In artikel 2.9a is opgenomen dat: de gevolgen van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die wordt veroorzaakt door bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten van de bouwsector, worden buiten beschouwing gelaten voor de toepassing van artikel 2.7, tweede lid.

2.3 Afwegingskader beleid Provincie Noord-Brabant

Ligging ten opzichte van Nationale Natuurnetwerk/Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied ligt buiten het Nationaal natuurnetwerk/ Natuurnetwerk Brabant (zie figuur 9). Het dichtstbijzijnde deel van het netwerk ligt op een afstand van ruim 1,2 kilometer. Het tussenliggende gebied bestaat uit stedelijke bebouwing en de provinciale weg N261. Negatieve effecten op het natuurnetwerk zijn hierdoor uit te sluiten.

Figuur 9: Het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk (Provincie Brabant, 2019).

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

3.1 Inleiding

Ten aanzien van soortbescherming is de Wet natuurbescherming relevant. Voor meer informatie over dit afwegingskader wordt verwezen naar bijlage 1. In de Wet natuurbescherming zijn drie beschermingsregimes vastgesteld:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn;
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn;
3. Beschermingsregime andere soorten (ook wel de Nationale lijst genoemd).

Daarnaast kan voor soorten een vrijstelling gelden bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingslijst kan per provincie verschillend zijn. De lijsten per beschermingsregime en de vrijstellingslijst zijn opgenomen in bijlage 1. Bij onbekendheid met de wettelijke kaders van de Wet natuurbescherming wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen. De voorgenomen ontwikkeling is te kwalificeren als een ruimtelijke ontwikkeling, de vrijstelling voor soorten is van toepassing.

In dit hoofdstuk wordt onderzocht of beschermde soorten ter hoogte van het plangebied en de omgeving daarvan (kunnen) voorkomen. Daartoe zijn gegevens verzameld van de sites van de provincie Noord-Brabant en de Nationale Databank Flora en Fauna (Quickscanhulp).

De natuurgegevens van de NDFF (zie bijlage 2) betreffen de gegevens in een straal van (ongeveer) 1 kilometer van het plangebied; de waarnemingen uit de laatste vijf jaar worden in de tabel weergegeven. Met betrekking tot vogelgegevens geldt dat deze niet worden geselecteerd op type waarnemingen zoals 'waarneming broedende vogel of overtrekkend'. Het resultaat in de tabel in bijlage 2 geeft een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen (kort pleisterend, overtrekkend) in de NDFF. Dit houdt in dat de informatie ten aanzien van beschermde broedvogels onvoldoende gedetailleerd is (een te geringe informatiewaarde heeft) om concrete uitspraken te doen op basis van deze gegevensset over voorkomen in het plangebied. Een inschatting van de betekenis voor broedvogels is gemaakt op basis van het veldbezoek en expert judgement. Als achtergrondinformatie is gebruikt gemaakt van de site waarneming.nl.

De gegevensset is samengesteld in april 2019, daarnaast is eind maart een vlakdekkend veldbezoek gebracht. De resultaten van het veldbezoek zijn in deze rapportage opgenomen.

3.2 Planten

Uit de NDFF en uit openbare gegevensbronnen zijn geen waarnemingen bekend van beschermde planten in de omgeving van het plangebied. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden in een voor de inventarisatie van planten ongunstige tijd van het jaar. Een aantal soorten is echter jaarrond herkenbaar. Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van het aangetroffen biotoop met stedelijke bebouwing, industrieterrein en verhardingen is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten uit te sluiten. Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming voor planten niet nodig.

3.3 Vogels

In de Wet natuurbescherming zijn verbodsbepalingen opgenomen met betrekking tot vogels in het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. In grote lijnen komen deze verbodsbepalingen op het volgende neer:

- het is verboden vogels te doden of te vangen,
- het is verboden in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen te beschadigen of weg te nemen,
- het is verboden eieren te beschadigen, te rapen of onder zich te hebben,
- het is verboden vogels te storen behalve als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Een ontheffing of vrijstelling is mogelijk onder bepaalde voorwaarden (zie ook bijlage 1).

Jaarrond beschermde nesten

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft in 2009 een indicatieve lijst samengesteld met vogelsoorten waarvan de nesten in principe het hele jaar door beschermd zijn; dit zijn de vogelsoorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 (zie tabel 2).

Tabel 2: Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten

Soorten uit categorie 1 tot en met 4	Categorie vaste nesten
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten voor vogels is een beleidsdocument dat voortvloeit uit de voormalige Flora- en faunawet en meegenomen is onder de Wet natuurbescherming. Van deze soorten zijn de nesten jaarrond beschermd en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn en de nesten van soorten onder categorie 5 beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Daarnaast is een indicatieve lijst samengesteld met vogelsoorten waarvan bij vernietiging van nesten, inventarisatie gewenst is, afhankelijk van de lokale situatie.

Tabel 3: Indicatieve lijst van soorten waarvoor een inventarisatie gewenst is bij vernietiging van nesten (Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, categorie 5. RVO, 2009).

Soorten uit categorie 5	Soorten uit categorie 5
Blauwe reiger	IJsvogel
Boerenwaluw	Kleine bonte specht
Bonte vliegenvanger	Kleine vliegenvanger
Boomklever	Koolmees
Boomkruiper	Kortsnavelboomkruiper
Bosuil	Oeverwaluw
Brilduiker	Pimpelmees
Draaihals	Raaf
Eidereend	Ruigpootuil
Ekster	Spreeuw
Gekraagde roodstaart	Tapuit
Glanskop	Torenvalk
Grauwe vliegenvanger	Zeearend
Groene specht	Zwarte kraai
Grote bonte specht	Zwarte mees
Hop	Zwarte roodstaart
Huiswaluw	Zwarte specht

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Soorten in het plangebied

Op basis van het veldbezoek en de aanwezige biotopen in het plangebied wordt de conclusie getrokken dat Huismus en Gierzwaluw in het plangebied als broedvogel aanwezig kunnen zijn. De nestplaatsen van beide soorten zijn jaarrond beschermd. Om duidelijkheid te verkrijgen over aan-/afwezigheid van deze soorten, dient in het voorjaar van 2019 een veldonderzoek naar deze soorten te worden uitgevoerd. In geval van aanwezigheid dient een ontheffing te worden aangevraagd, waarin wordt voorzien in een plan met mitigerende en compenserende maatregelen. Hierbij moet gedacht worden aan het verwijderen van de nestplaatsen buiten de broedperiode van deze soorten en het creëren van nieuwe tijdelijke (tijdens de bouw) en permanente verblijfplaatsen (in de nieuwbouw). Nesten van andere jaarrond beschermde vogels werden niet aangetroffen.

Overige broedvogels

Enkele territoria van algemeen voorkomende broedvogels van stad en dorp kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Het gaat dan om soorten als Merel, Winterkoning, Zwarte roodstaart, Houtduif en Turkse tortel. Nesten van deze soorten zijn buiten het gebruik voor de voortplanting niet beschermd. Als indicatie voor de broedtijd van deze soorten kan de periode 1 maart - 1 augustus. Let op: het gaat hier om een indicatie, in gebruik zijnde nesten zijn (dus nesten met eieren of jongen) altijd beschermd ook buiten deze periode.

3.4 Zoogdieren

In onderstaande tabel zijn de zoogdieren vermeld die in de afgelopen vijf jaar in een straal van ruim 1 kilometer rond het plangebied zijn waargenomen.

Tabel 4: Overzicht waargenomen soorten in een straal van 1 km rond het plangebied (bron: NDFF Quickscanhulp). De soorten waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn grijs weergegeven.

Beschermd soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Bosmuis		X
Bunzing		X
Eekhoorn		X
Egel		X
Haas		X
Huisspitsmuis		X
Konijn		X
Ree		X
Vos		X
Bever	X	
Gewone dwergvleermuis	X	

Tijdens het veldbezoek werden geen zoogdieren of sporen daarvan in het plangebied waargenomen. Door de vele verhardingen en stedelijke bebouwing/industrieterrein zijn de mogelijkheden voor zoogdieren als Bunzing, Konijn en Vos beperkt aangezien rust- en foerageergebieden ontbreken.

Voor Eekhoorn -uit een straal van een kilometer rond het plangebied bekend- ontbreekt geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek werden geen nesten van Eekhoorn in de aanwezige bomen aangetroffen. Aanwezigheid van Eekhoorn is hooguit beperkt tot een enkel zwervend exemplaar. Van bestendige populaties of langdurig aanwezige exemplaren is geen sprake.

De aanwezigheid van Bever is op voorhand uit te sluiten in het plangebied en de directe omgeving door de afwezigheid van open water.

Van de, uit de omgeving bekende, Gewone dwergvleermuis kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. De oudere gebouwen en de vele scheuren in de gebouwen bieden daarvoor geschikte mogelijkheden. Ook andere soorten vleermuizen kunnen in het plangebied aanwezig zijn (zoals bijvoorbeeld: Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger). Om duidelijkheid te verkrijgen over aan-/afwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, dient in het voorjaar van 2019 een veldonderzoek te worden uitgevoerd (minimaal vier avond- en/of ochtendbezoeken gericht op alle verblijfsfuncties). In geval van aanwezigheid van verblijfplaatsen dient voorafgaand aan de sloop een ontheffing te worden aangevraagd en te worden voorzien in een plan met mitigerende en compenserende maatregelen. Gezien de geschiktheid van het plangebied kan overwogen worden, vooruitlopend op de resultaten van een onderzoek, enkele meerlaagse vleermuiskasten in de omgeving van het plangebied op te hangen. In het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis wordt het volgende aangegeven: 'Gewone dwergvleermuizen hebben de tijd nodig om aan nieuwe verblijfplaatsen te wennen. Gedurende deze gewenningsperiode moet zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen beiden aanwezig zijn. Hierdoor kunnen de vleermuizen de voorzieningen ontdekken en verkennen voor de ingreep wordt uitgevoerd. Een voldoende lange gewenningsperiode is nodig om een minimaal succes van de maatregelen te waarborgen. Hoe dichter de vervangende verblijfplaats bij de oorspronkelijke verblijfplaats wordt gerealiseerd, hoe groter de kans is op succes.' Met het ophangen van de kasten wordt voorzien in tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen en kunnen deze al gevonden worden door aanwezige dieren¹. Een kanttekening is wel nodig: omdat vooraf niet bekend is of en zo ja welke soorten verblijfplaatsen aanwezig zijn, kan geen

¹ Op deze site zijn tips te vinden over het ophangen van vleermuiskasten:

<https://www.vleermuizenindestad.nl/praktijkvoorbeelden-mitigatie#Vleermuiskasten>

maatwerkadvis gegeven worden over de soort kasten en de locaties waar ze het beste opgehangen kunnen worden.

Overtreding van de verbodsbepalingen in relatie tot de overige soorten (anders dan vleermuizen) zoals gesteld in de Wet natuurbescherming treedt niet op. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie ook conclusies).

3.5 Amfibieën en reptielen

Uit de omgeving van het plangebied zijn in een straal van één kilometer vier soorten amfibieën bekend.

Tabel 5: Overzicht waargenomen soorten in een straal van 1 km rond het plangebied (bron: NDFF Quickscanhulp). Soorten waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn grijs weergegeven.

Beschermden soorten amfibieën	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Bastaardkikker		X
Bruine kikker		X
Gewone pad		X
Kleine watersalamander		X
Poelkikker	X	

In het plangebied ontbreekt open water (voortplantingslocaties) en zijn geschikte overwinteringslocaties voor amfibieën slechts spaarzaam voorhanden (in de tuinen van de woningen aan de zuidoostkant van het plangebied). Reptielen ontbreken in de nabijheid van het plangebied.

Door het ontbreken van geschikt leefgebied ontbreken populaties van de soorten uit tabel 5 in het plangebied. Incidenteel kunnen zwervende dieren aanwezig zijn. Voor deze dieren geldt de zorgplicht, eventueel aanwezige dieren dienen naar een geschikte locatie in de omgeving te worden verplaatst. Een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

Nader onderzoek of een ontheffing voor amfibieën en reptielen is niet nodig.

3.6 Overige soorten

In tabel 6 zijn de overige beschermde soorten vermeld die in de afgelopen vijf jaar in een straal van ruim 1 kilometer rond het plangebied zijn waargenomen.

Tabel 6: Overzicht waargenomen soorten in een straal van 1 km rond het plangebied (bron: NDFF Quickscanhulp).

	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Grote parelmoervlinder		X
Grote modderkruiper	X	

Voor Grote parelmoervlinder ontbreken geschikte voortplantingslocaties in het plangebied (vrij ijle en schrale vegetaties met hier en daar kale grond. Het vrouwtje heeft een voorkeur voor plaatsen met een hoge dichtheid aan viooltjes. Bron: Vlinderstichting.nl). Door het ontbreken van open water in het plangebied is aanwezigheid van Grote modderkruiper (een vissoort) op voorhand uit te sluiten. Gezien het gebruik en de inrichting van het plangebied kan het voorkomen van overige beschermde soorten eveneens uitgesloten worden.

Nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag voor overige beschermde soorten is niet nodig.

4. HOUTOPSTANDEN, HOUT EN HOUTPRODUCTEN

4.1 Inleiding

Ten aanzien van de bescherming van houtopstanden is de Wet natuurbescherming relevant. Voor meer informatie over dit afwegingskader wordt verwezen naar bijlage 1. Het is op grond van de Wet natuurbescherming verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Daarnaast gelden voor het kappen van bomen en houtopstanden regels per gemeente. Deze regels zijn opgesteld in een gemeentelijke verordening. In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op de te kappen bomen en de te nemen vervolgstappen.

4.2 Te kappen bomen en houtopstanden

Naar verwachting worden de aanwezige bomen in het plangebied gekapt.

4.3 Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Niet van toepassing, het betreft enkele bomen binnen de bebouwde kom.

4.4 Bescherming houtopstanden in de Algemene plaatselijke verordening (APV) Waalwijk

In Waalwijk mogen de meeste bomen op particulier terrein vergunningsvrij gekapt worden. Voor een aantal waardevolle bomen geldt echter wel een kapvergunningsplicht. In het plangebied staan echter geen bomen met een vermelding op de interactieve bomenkaart. Een kapvergunning voor eventueel te vellen bomen is niet nodig.

Figuur 10: bomenkaart plangebied (bron: https://geoportaal.waalwijk.nl/Viewer.aspx?map=Waardevolle_bomen)

5. CONCLUSIES

5.1 Conclusies gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op een afstand van 1, 2 kilometer van Natura 2000 gebied Langstraat. Langstraat is zeer gevoelig voor tal van factoren. Gezien de locatie van de ontwikkeling in het centrum van Waalwijk, op 1,2 kilometer afstand, de beperkte omvang en de aard van het tussenliggende gebied (stedelijke bebouwing en de provinciale weg N261) kunnen negatieve effecten in het licht van de instandhoudingsdoelen voor dit gebied op voorhand worden uitgesloten.

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstof in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet en het besluit is het vanaf 1 juli 2021 niet meer nodig om voor de aanlegfase een stikstofberekening uit te voeren. In het Besluit bouwwerken en leefomgeving (Bbl) is een nieuw artikel opgenomen dat voorziet in een verplichting tot het treffen van adequate maatregelen tot het beperken van stikstofemissies in de bouwphase. De rol van de gemeente bij het onderwerp stikstof blijft met deze nieuwe regel beperkt tot het beoordelen na de ontvangst van een melding of een vergunningaanvraag of er adequate maatregelen worden getroffen om de stikstofemissie te beperken. De vrijstelling is onder meer mogelijk omdat de stikstofemissies die vrijkomen in de aanlegfase uiteindelijk kunnen worden gecompenseerd met de maatregelen die in het programma (uitwerking stikstofwet) worden opgenomen.

In artikel 2.9a is opgenomen dat: de gevolgen van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die wordt veroorzaakt door bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten van de bouwsector, worden buiten beschouwing gelaten voor de toepassing van artikel 2.7, tweede lid.

- Het plangebied ligt buiten het Nationaal Natuurnetwerk/Natuurnetwerk Brabant. Het afwegingskader van de Verordening Ruimte is niet van toepassing.

5.2 Conclusies soortbescherming

Het plangebied maakt naar verwachting deel uit van het leefgebied van een aantal beschermde soorten. Tijdens en na het uitvoeren van de voorgenomen ontwikkeling blijft het plangebied voor een deel van deze soorten onderdeel van het leefgebied (algemeen voorkomende soorten zoals muizen). Ten aanzien van deze soorten worden geen verbodsbepalingen overtreden mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Voor een aantal soortgroepen/soorten zijn vervolgstappen nodig om overtredingen op grond van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Tabel 7: Soorten waar extra aandacht voor nodig is

Soort(groep)	Mogelijke overtreding	Onderzoek nodig?	(Mitigerende) maatregel	Ontheffing nodig
Broedvogels	Vernietiging van jaarrond beschermde nesten, vernietiging van in gebruik zijnde nesten	Ja, naar verblijfplaatsen van Huismus en Gierzwaluw, uitvoeren in het broedseizoen van 2019 (opdracht voor dit onderzoek is inmiddels verleend).	Verwijderen van struweel en/of kappen van bomen uitvoeren buiten de broedperiode 1 maart - 1 augustus. In geval van aanwezigheid van Huismus en/of Gierzwaluw, tijdelijke maatregelen nemen en nieuwe voorzieningen (geschikte nestplaatsen) inbouwen in de nieuwbouw. Indien nodig worden deze maatregelen uitgewerkt in de onderzoeksrapportage (aantal, locaties etc.).	Voor verwijderen van nesten van algemeen voorkomende broedvogels niet mits dit buiten de broedperiode gebeurt. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten wordt nog onderzocht. Indien aanwezig is een ontheffing nodig.

Soort(groep)	Mogelijke overtreding	Onderzoek nodig?	(Mitigerende) maatregel	Ontheffing nodig
Vleermuizen	Vernietiging vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja, jaarrond onderzoek vleermuizen uitvoeren in 2019, vier avond- en/of ochtendbezoeken verspreid over het seizoen (opdracht voor dit onderzoek is inmiddels verleend en het onderzoek is in gang gezet).	Overwogen kan worden om op voorhand enkele meerlaagse vleermuiskasten op te hangen in de directe omgeving van het plangebied. Indien uit onderzoek aanwezigheid van kolonies wordt vastgesteld, dienen in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen (geschikte verblijfsplaatsen) te worden ingebouwd.	Aanwezigheid van beschermde rust- en verblijfplaatsen wordt nog onderzocht. Indien aanwezig is een ontheffing nodig.

- De zorgplicht is bij alle werkzaamheden van kracht. De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11 Wet natuurbescherming. In het tweede lid wordt de zorgplicht nader geconcretiseerd door te bepalen dat deze plicht inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

5.3 Conclusies houtopstanden

- In Waalwijk mogen de meeste bomen op particulier terrein vergunningsvrij gekapt worden. Voor een aantal waardevolle bomen geldt echter wel een kapvergunningsplicht. In het plangebied staan echter geen bomen met een vermelding op de interactieve bomenkaart. Een kapvergunning voor eventueel te vellen bomen is niet nodig.

6. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Agreement on the conservation of populations of European Bats. Eurobats, 1991.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79-409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92-43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Lange R., P. Twist, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV, VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, 1994.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa, 1979. Bern.

atlas.brabant.nl.natuurbeheerplan

www.synbiosys.alterra.nl

www.devlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

Bijlage 1 Achtergronden Wet natuurbescherming

In deze bijlage wordt kort ingegaan op een relevant geachte selectie uit de Wet natuurbescherming. Aan deze bijlage kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de volledige tekst wordt verwezen naar de Wet natuurbescherming.

Wet Natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. De wet bestaat uit 12 hoofdstukken waarvan voor deze quickscan de eerste vier hoofdstukken relevant zijn:

- Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen
- Hoofdstuk 2: Natura 2000
- Hoofdstuk 3: Soorten
- Hoofdstuk 4: Houtopstanden, hout en houtproducten

De overige hoofdstukken behandelen vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen, financiële bepalingen, handhaving, overige aspecten, overgangsrecht en de wijziging en samenloop van en met andere wetten en/of wetsvoorstellen. De quickscan beperkt zich tot toetsing aan de eerste vier hoofdstukken. Eventueel relevante bepalingen over vrijstellingen (bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud) worden in de quickscan ook meegenomen,

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verleent ontheffingen en vergunningen voor ruimtelijke ingrepen die gevolgen voor de natuur kunnen hebben zoals:

- Projecten van gebieden die niet op provinciaal niveau zijn ingedeeld.
- Hoofdwegen, hoofdvaarwegen en landelijke spoorwegen.
- Kustbescherming: primaire waterkeringen zoals kustverdediging en rivierveiligheidsmaatregelen, zoals Ruimte voor de Rivier projecten.
- Activiteiten op militaire terreinen en oefengebieden.
- Landelijk energietransportnetwerk (hoogspanningsverbindingen vanaf 220kV).
- Gastransportnetwerk
- Activiteiten van of door een lid van het Koninklijk Huis
- Valkeniersaktes

Voor alle andere ontheffingen en vergunningen is de provincie verantwoordelijk.

In deze bijlage worden kort de kaders van de wet geschetst voor de gebiedsbescherming (Natura 2000), de soortbescherming en de houtopstanden.

• **Natura 2000**

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo wordt voorkomen dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Natura 2000 vormt de component gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden (www.synbiosys.alterra.nl).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Voor de habitattypen en (vogel)soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden worden aangewezen, zijn door de overheid instandhoudingsdoelen opgesteld. Toetsing vindt altijd plaats in het licht van deze instandhoudingsdoelen. Ontwikkelingen alleen plaats kunnen vinden als zekerheid verkregen is omtrent het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten. Er is sprake van significante gevolgen als de instandhoudingsdoelstellingen door menselijk handelen (mogelijk) niet gehaald worden. Een vergunning kan alleen verleend worden als zeker is dat het plan of project niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. Met andere woorden: er mogen best activiteiten ontplooid worden in of bij een Natura 2000-gebied, zolang een activiteit maar niet leidt tot significante gevolgen.

Voor alle Natura 2000-gebieden worden beheerplannen opgesteld. Daarin staan de instandhoudingsdoelen, hoe deze doelen bereikt kunnen worden en voorbeelden van welke activiteiten zijn toegestaan en welke vergunningplichtig zijn. Natura 2000 heeft een externe werking. Dit betekent dat ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied, die negatieve gevolgen kunnen hebben voor het Natura 2000-gebied, getoetst moeten worden aan de Wet natuurbescherming (denk bijvoorbeeld aan verdroging van een natuurgebied als gevolg van grootschalige wateronttrekking enkele kilometers verder).

In de quickscan wordt, als dat nodig is, een paragraaf opgenomen waarin de kans op significante negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt beoordeeld. Deze paragraaf kan gezien worden als een voortoets op grond waarvan overleg gevoerd kan worden met bevoegd gezag over de noodzaak van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming. Als significant negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten is in veel gevallen een passende beoordeling en een vergunning nodig.

- **Soortbescherming**

Onafhankelijk van gebieden worden ook soorten beschermd in de Wet natuurbescherming. Ten aanzien van soorten gelden drie beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes komen gedeeltelijk overeen met elkaar, in detail verschillen ze echter. De groepen waarvoor de verschillende beschermingsregimes in het leven zijn geroepen worden hieronder weergegeven met de belangrijkste verbodsbepalingen. In de daaropvolgende lijsten worden de afzonderlijke beschermde soorten weergegeven.

1. Soorten van de Vogelrichtlijn. Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

<i>Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen, eieren te rapen of onder zich te hebben en vogels zodanig te storen dat deze storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.</i>

2. Soorten van de Habitatrichtlijn. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

<i>Het is verboden deze dieren opzettelijk te doden of te vangen, te verstoren, eieren opzettelijk te vernielen of te rapen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en het is verboden planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.</i>
--

3. Nationaal aangewezen (overige soorten). Dit zijn soorten genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de bescherming van in nationaal opzicht te beschermen soorten, die zijn genoemd op de Vogel- of Habitatrichtlijn (art. 3.10 - 3.11 Wet natuurbescherming). Reden voor de bescherming is de maatschappelijke overtuiging dat deze dieren bescherming behoeven. Andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd.

Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen of vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De wet voorziet in mogelijkheden voor het verlenen van vrijstellingen. Deze vrijstellingen dienen steeds bij verordening door provinciale staten te worden verleend. Bij het verlenen van de vrijstelling moet aan dezelfde voorwaarden worden voldaan als bij het verlenen van een ontheffing.

Aan Gedeputeerde staten van de provincies is in de Wet natuurbescherming beleidsvrijheid toegekend.

In onderstaande tabel zijn de soorten van de habitatrichtlijn en de andere soorten opgenomen. Tabellen met vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn opgenomen in de quickscan. Na deze tabel volgt een tabel met soorten waarvoor een vrijstelling is opgenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud.

HABITATRICHTLIJN				
Zoogdieren				
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>		Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Bechstein's vleermuis	<i>Myotis bechsteinnii</i>		Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>		Lynx	<i>Lynx lynx</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>		Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>		Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>		Nathusius' vleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Euraziatische lynx	<i>Lynx lynx</i>		Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>		Otter	<i>Lutra lutra</i>
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>		Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>		Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>		Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>		Wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>		Wolf	<i>Canus lupus</i>
Reptielen en amfibieën				
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>		Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>		Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Gladde slang	<i>Coronella austriacus</i>		Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>		Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstreticans</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>		Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>			
Dagvlinders				
Donker pimpernelblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>		Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Grote vuurvinder	<i>Lycaena dispar</i>		Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>			
Nachtvlinders				
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>			
Libellen				
Bronslibel	<i>Oxvastra curtisii</i>		Noordse winterjuffer	<i>Sympecma paedisca</i>

Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>		Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>		Rivierrombout	<i>Stylurus flavipes</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>		Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Vissen				
Houting	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>		Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Vaatplanten				
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>		Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>		Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Kevers				
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>		Heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>		Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Weekdieren				
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>		Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>

NATIONAAL				
Planten				
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>		Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>		Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>		Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>		Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>		Korensla	<i>Arnoseris minima</i>
Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i>		Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>		Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>
Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>		Lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>
Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>		Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>		Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>		Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i>		Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>		Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>		Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>		Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>		Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>		Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>		Ruw parelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>		Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>		Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>		Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>		Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>		Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>		Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>		Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>		Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>		Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>		Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>		Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>		Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>

Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>		Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>		Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>		Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>		Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>		Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>
Karwijsalie	<i>Selinum carvifolia</i>		Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>		Zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp. calaminaria</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>		Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>
Kevers				
Viegend hert	<i>Lucanus cervus</i>			
Libellen				
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>		Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>		Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>		Kempense heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>		Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>

Dagvlinders				
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>		Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>		Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>		Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>		Sleedoornpag	<i>Thecla betulae</i>
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>		Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Maculinea alcon</i>		Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>		Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>		Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>		Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Iepenpag	<i>Satyrus w-album</i>		Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Kreeftachtigen				
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>			
Vissen				
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>		Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>		Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>		Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Amfibieën				
Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>		Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>		Middelste groene kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>		Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen				
Adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>		Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>		Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Zoogdieren				
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>		Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>		Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>		Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>		Ree	<i>Capreolus capreolus</i>

Damhert	<i>Dama dama</i>		Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Das	<i>Meles meles</i>		Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>		Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>		Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>		Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>		Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>		Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>		Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>		Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>		Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>		Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>		Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>			

In de Verordening van Provinciale Staten van de provincie **Noord-Brabant** houdende regels ter bescherming van de natuur (Verordening natuurbescherming Noord-Brabant) is in artikel 2.2 de vrijstelling andere soorten opgenomen:

Artikel 2.2 Vrijstelling andere soorten

1. In verband met handelingen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f en g, van de wet², is het, in afwijking van de verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet, toegestaan om:

- a. de **soorten genoemd in bijlage 3**, behorende bij deze verordening, te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de soorten, bedoeld onder a, opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

2. Door Gedeputeerde Staten kan bijlage 3, behorende bij deze verordening, worden gewijzigd.

² In de Wet natuurbescherming is onder artikel 3.10, tweede lid opgenomen dat de noodzaak voor ontheffing en vrijstelling ook verband kan houden met ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (a), bestendig beheer en onderhoud (e), in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer (f), in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied (g).

Bijlage 3 behorende bij de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

Soorten als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder a

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Amfibieën	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i> (OUDE NAAM: <i>Triturus vulgaris</i>)
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker (of bastaardkikker)	<i>Rana esculenta</i>
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Wet Natuurbescherming ontheffing/vrijstelling

Of een ontheffing of vrijstelling verleend kan worden of van toepassing is, ligt aan de voorwaarden die gesteld zijn in de wet. Deze voorwaarden zijn zwaarder bij soorten van de vogel- en habitatrichtlijn en minder zwaar bij overige soorten. Een voorbeeld: voor een overige soort kan bij een ontheffingsaanvraag als belang het uitvoeren van een ruimtelijke ontwikkeling genoemd worden, voor een vogelrichtlijnsoort geldt dit belang niet en moet aangetoond worden dat er geen andere bevredigende oplossing is en dat de voorgenomen ontwikkeling een groot belang dient (bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid). De belangen staan genoemd in de wet.

• **Houtopstanden, hout en houtproducten**

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die:

- een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Het is op grond van de Wet natuurbescherming verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.

Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over een dergelijke melding. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:

- a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt,
- b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
- c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De verbodsbepaling heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbeplantingen;
 - 2°. beplantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. Als de beplanting niet aan slaat moet deze binnen drie jaar na de herbepplanting vervangen worden.

Het verbod op vellen en de herplantplicht is niet van toepassing op

- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2 (Natura 2000);
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen, of
- het vellen van houtopstanden en herbepplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

De wijze van vellen en herplanten wordt dan zodanig uitgevoerd dat:

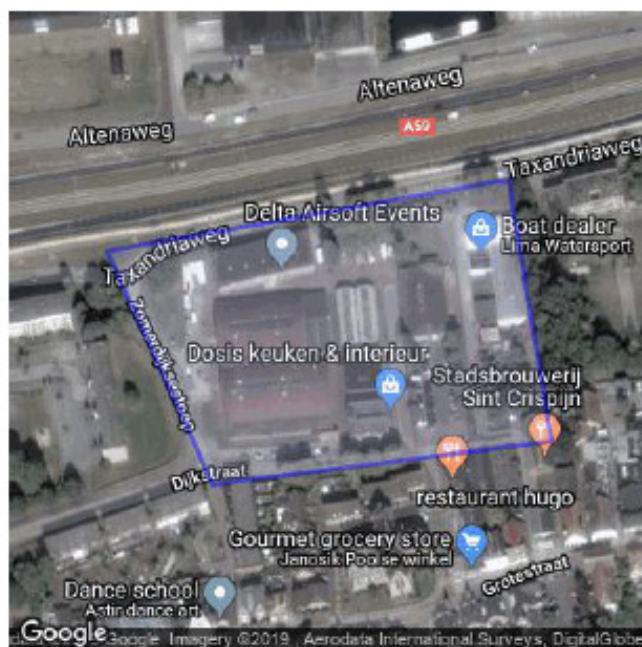
- a. geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuur- of landschapswaarden;
- b. de te vellen houtopstanden geen deel uitmaken van een boskern;
- c. herbepplanting op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaatsvindt;
- d. de grond waarop herbepplanting plaatsvindt ten minste dezelfde kwaliteit heeft als de grond waarop de geveld houtopstand zich bevond, en
- e. de grond waarop de herbepplanting plaatsvindt ten minste een gelijke oppervlakte heeft als de grond waarop de geveld houtopstand zich bevond.

Bijlage 2 Gegevens NDFF

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF.

disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: © NDFF - quickscanhulp.nl 07-04-2019 11:32:44

Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van Het Natuurloket:

e-mail: serviceteamndff@natuurloket.nl

telefoon: 0800 2356333

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bastaardkikker	Amfibie	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibie	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibie	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibie	wnb-andere soorten	0 - 1 km
grote parelmoervlinder	Insecten; Geleedpotigen; Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibie	wnb-hrfl	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrfl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrfl	0 - 1 km

Resultaten faunaonderzoek Havenkwartier Waalwijk, 2019

Resultaten faunaonderzoek Havenkwartier Waalwijk, 2019

Status: Definitief, 15 oktober 2019
Kleine aanpassing, 29 oktober 2021

In opdracht van:

Proudly Present B.V.

Contactpersoon: dhr. G. Wittenberg

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 18-060

Foto omslag: Zicht op onderzoeksgebied

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	1
	1.1 Aanleiding	1
	1.2 Beschrijving van het plangebied.....	1
2	METHODE VAN ONDERZOEK	2
	2.1 Data veldbezoeken.....	2
	2.2 Methode vleermuizen	2
	2.3 Methode broedvogels	2
3	RESULTATEN ONDERZOEK.....	3
	3.1 Resultaten vleermuizen	3
	3.2 Resultaten broedvogels	5
	3.3 Resultaten overige beschermde soorten.....	5
4	CONCLUSIES EN TE NEMEN VERVOLGSTAPPEN.....	6
	4.1 Conclusies vleermuizen.....	6
	4.2 Conclusies broedvogels.....	6
	4.3 Conclusies overige beschermde natuurwaarden.....	6
	4.4 Conclusie Wet natuurbescherming.....	6
5	LITERATUUR	7

Bijlage: Uitspraak Raad van State betreffende essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Waalwijk gaat een binnenstedelijke herontwikkeling aan de Gedempte Haven plaatsvinden; het plangebied is weergegeven in figuur 1. De herontwikkeling betreft eerst de sloop van een groot deel van de opstallen, vervolgens wordt het gebied gesaneerd en vindt herbouw plaats met bedrijfshuisvesting, leisure en wonen. In het plan worden de oude historie en de voormalige industrie zichtbaar en tastbaar. In de voorbereidende fase is (onder andere) een quickscan beschermde natuurwaarden uitgevoerd (Bureau Meervelt, 2019). In de quickscan werd een onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfsplaatsen van vleermuizen noodzakelijk geacht.

Tabel 1: Conclusie uit de quickscan (Bureau Meervelt, 2019)

Soort(groep)	Mogelijke overtreding	Onderzoek nodig?	(Mitigerende) maatregel	Ontheffing nodig
Vleermuizen	Vernietiging vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja, jaar rond onderzoek vleermuizen uitvoeren in 2019, vier avond- en/of ochtendbezoeken verspreid over het seizoen (opdracht voor dit onderzoek is inmiddels verleend en het onderzoek is in gang gezet).	Overwogen kan worden om op voorhand enkele meerlaagse vleermuiskasten op te hangen in de directe omgeving van het plangebied. Indien uit onderzoek aanwezigheid van kolonies wordt vastgesteld, dienen in de nieuwbouw nieuwe voorzieningen (geschikte verblijfsplaatsen) te worden ingebouwd.	Aanwezigheid van beschermde rust- en verblijfplaatsen wordt nog onderzocht. Indien aanwezig is een ontheffing nodig.

Deze rapportage beschrijft de resultaten van het vleermuizenonderzoek dat in 2019 is uitgevoerd.

1.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt ruwweg tussen de A59 en de Taxandriaweg, Gedempte Haven, Dijkstraat en Zomerdijksestoepe. Het gebied was een deel van de haven, maar is later gedempt. Op dit terrein (Gedempte Haven) is een industrieterrein ontstaan. De aanwezige gebouwen zijn sterk verouderd en vertonen plaatselijk door klink van het slib (waarmee de haven gedempt is) scheuren in de muren. Markant zijn de twee grote hallen aan de westzijde. Bij de ontwikkeling van het terrein blijft de zuidelijke hal behouden. Aan de zuidoostkant liggen enkele woningen. Het plangebied ligt te midden van stedelijke bebouwing. Ten noorden van de A59 ligt het industrieterrein van Waalwijk.

Het terrein is vrijwel geheel verhard. Groen is alleen aanwezig in de vorm van enige straatbeplanting en de tuintjes van de woningen in het zuidoosten.

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied in Waalwijk.

2 METHODE VAN ONDERZOEK

2.1 Data veldbezoeken

Door het vroege tijdstip van opdrachtverlening konden in 2019 vier bezoeken worden gebracht. Tijdens de veldbezoeken is specifiek aandacht besteed aan het voorkomen van vaste rust- en verblijfsplaatsen van vleermuizen en broedvogels. Ook alle andere (sporen van) beschermde planten- en/of diersoorten zijn genoteerd.

Tabel 1: Overzicht veldbezoeken.

Bezoek	Datum	Bijzonderheden	Bezoek in	Tijdsbesteding
1	8/4	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	19:35 - 22:30
2	22/5	Vroege ochtend, uitstekende omstandigheden	Ochtend	03:30 - 06:10
3	2/9	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	19:50 - 22:10
4	16/9	Warme avond, uitstekende omstandigheden	Avond	19:20 - 21:40

2.2 Methode vleermuizen

Het onderzoek is gericht op alle soorten vleermuizen, en specifiek op de aanwezigheid van zomerverblijven, paarverblijven, winterverblijven in de te slopen opstallen en essentiële vliegroutes¹. Het onderzoeksgebied werd iedere ronde doorkruist door twee personen. Bij zichtwaarnemingen van vleermuizen zijn de exemplaren zo lang als mogelijk gevolgd om vliegroutes en eventueel aanwezige vaste rust- of verblijfplaatsen in beeld te krijgen. Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van een batdetector (Echometer Touch 2 Pro) en verrekijker.

2.3 Methode broedvogels

Tijdens de vier veldbezoeken zijn waarnemingen van holenbroeders en soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen (Huismus, Gierzwaluw) genoteerd. Het vaststellen van aan- of afwezigheid van deze soorten in het plangebied gebeurde op basis van geluid en zichtwaarnemingen (verrekijker). Bij aanwezigheid is gericht gezocht naar nestlocaties door vogels te volgen.

Nesten van andere soorten broedvogels zijn buiten het gebruik voor de voortplanting (dus buiten het broedseizoen) niet beschermd. Deze soorten maken vaak elk jaar een nieuw nest en kunnen zich vestigen in alle geschikte groene elementen (struiken, bomen, heggen) of vogelhuisjes. Het gaat dan om algemeen voorkomende soorten als Winterkoning, Heggenmus, Merel en Houtduif. Deze soorten zijn niet meegenomen in het onderzoek. Wel worden voor deze soorten mitigerende maatregelen opgenomen in hoofdstuk 4.

Figuur 2 en 3: Impressie omgeving.

¹ Voor uitleg essentieel zie Uitspraak Raad van State: 201708426/1/R2, ECLI:NL:RVS:2019:2169

3 RESULTATEN ONDERZOEK

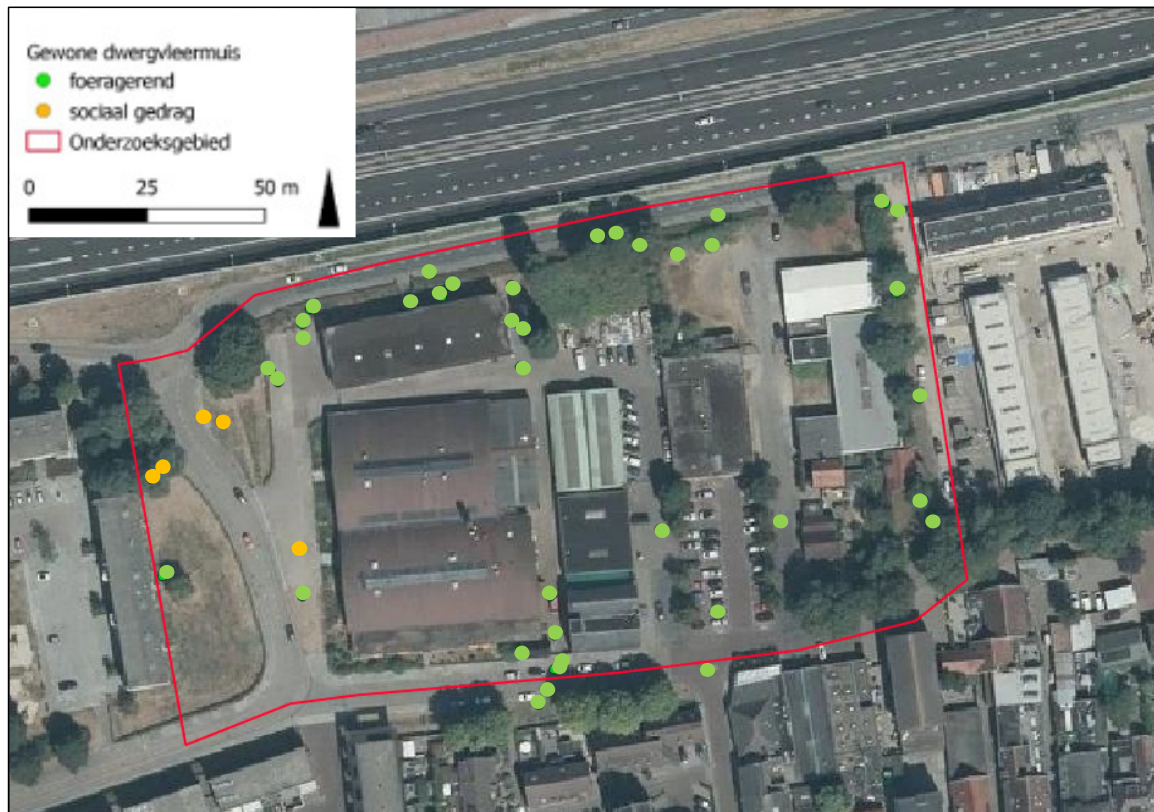
3.1 Resultaten vleermuizen

In het onderzoeksgebied zijn twee soorten vleermuizen aangetroffen (zie tabel 2).

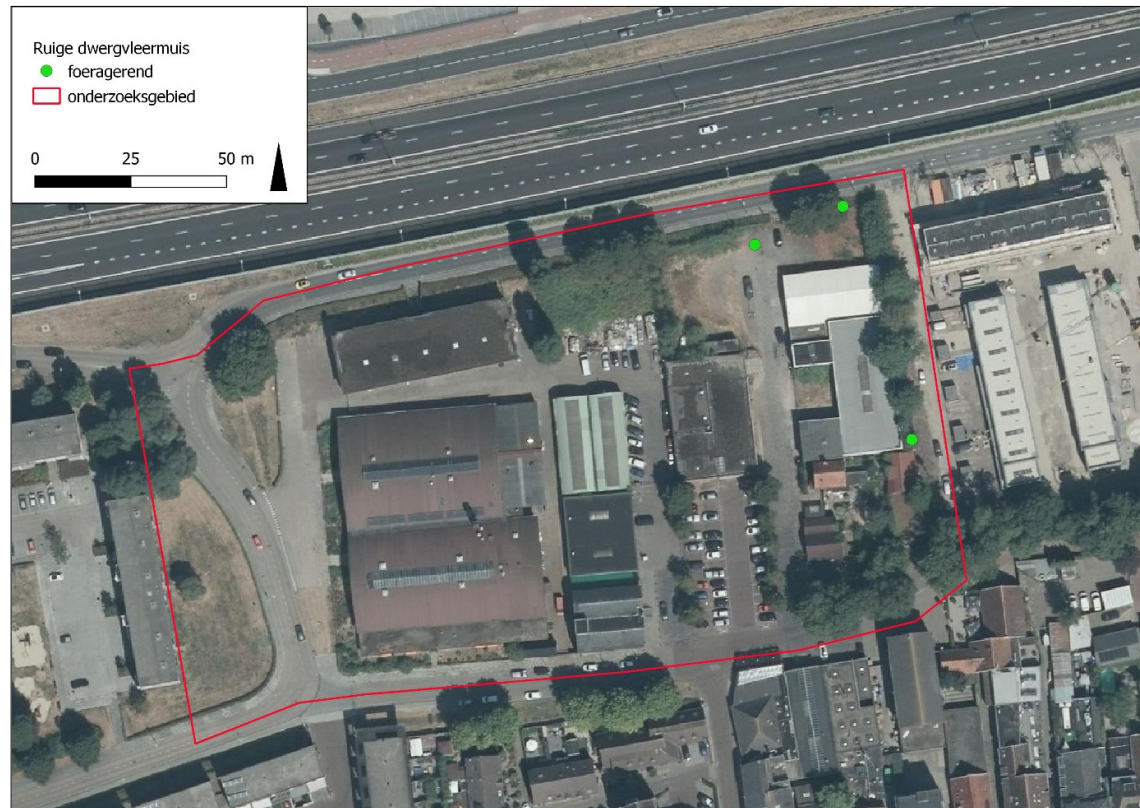
Tabel 2: Overzicht van aangetroffen soorten vleermuizen per veldbezoek.

	8/4	22/5	2/9	16/9
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X
Ruige dwergvleermuis	X	-	-	-

In onderstaande kaartjes zijn de locaties van waarnemingen per soort opgenomen.

Figuur 4: Waarnemingen van Gewone dwergvleermuis (waarnemingen van alle bezoeken).

Figuur 5: Waarnemingen van Ruige dwergvleermuis (waarnemingen van alle bezoeken).

Verblijfsplaatsen

Van geen van de aangetroffen vleermuizen werden verblijfsplaatsen vastgesteld. Tijdens de veldbezoeken in september werd op enkele plaatsen de baltsroep van Gewone dwergvleermuizen gehoord. Dit (goed herkenbare) geluid wordt voortgebracht door mannetjes en hiermee wordt de locatie/grens van het territorium en/of de baltsplaats aangegeven. Baltsplaatsen zijn geen (deel van) vaste rust- en verblijfsplaatsen.

Foerageergebied/vliegroutes

De verschillende soorten vleermuizen werden foeragerend waargenomen. Opvallend was dat de beide soorten vooral werden waargenomen bij de opgaande en doorlopende beplanting aan de oostzijde en noordoostzijde van het onderzoeksgebied. De snelweg (met mogelijke verstoring door licht als geluid) leek niet van invloed op het gebruik van de groene elementen.

Figuur 6: Alle waarnemingen van vleermuizen uit het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied is van enige betekenis als foerageergebied en heeft een geringe betekenis als vliegroute. Beide soorten zijn karakteristieke bewoners van stedelijke omgeving. In steden en dorpen kunnen beide soorten zich goed oriënteren op groenstructuren én bebouwing. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn tal van mogelijkheden om andere foerageergebieden via tal van verschillende vliegroutes te bereiken. Door de herontwikkeling van het gebied is daarom geen sprake van aantasting van essentiële foerageergebieden of vliegroutes.

Bovendien is het verlies van (de vastgestelde geringe) functionaliteit voor vleermuizen tijdelijk. Na de herontwikkeling van het gebied kan het weer de functie van foerageergebied en vliegroute vervullen.

Voorafgaand aan de inventarisatie is door de initiatiefnemer al voorzien in het plaatsen van enkele vleermuiskasten net buiten het plangebied.

Figuur 7: Een van de geplaatste kasten, zuidoost van het plangebied.

3.2 Resultaten broedvogels

Genoemde broedvogels met jaarrond beschermde nesten bleken afwezig in het plangebied. Mitigatie of compensatie voor deze soorten is niet nodig.

3.3 Resultaten overige beschermde soorten

Overige beschermde soorten of sporen daarvan werden niet aangetroffen in of nabij de te slopen opstallen.

4 CONCLUSIES EN TE NEMEN VERVOLGSTAPPEN

4.1 Conclusies vleermuizen

In het plangebied zijn twee soorten vleermuizen foeragerend aangetroffen. De aanwezige groene elementen in het plangebied fungeren voornamelijk als foerageergebied en in geringe mate als vliegroute. Voor deze functies zijn voldoende alternatieven aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet in de te slopen opstallen aangetroffen. Een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (onderdeel soorten) is niet nodig.

4.2 Conclusies broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

Door het ontbreken van waarnemingen van soorten met een jaarrond beschermd nest kan ervan uitgegaan worden dat nesten in de te slopen opstallen ontbreken. Een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (onderdeel soorten) is niet nodig.

Overige broedvogels

In het onderzoeksgebied komen naar verwachting meerdere soorten algemeen voorkomende broedvogels tot broeden in de aanwezige struiken en bomen. Verstoren van broedende vogels is niet toegestaan.

Mitigerende maatregelen algemeen voorkomende broedvogels:

- Broeden op ongewenste locaties kan voorkomen worden door voorafgaand aan het broedseizoen begroeiing te verwijderen (indien deze toch verwijderd moet worden).
- Bij voorkeur worden de werkzaamheden gestart voorafgaand aan het broedseizoen², deze kunnen vervolgens doorlopen tot in het broedseizoen. Storingsgevoelige soorten vestigen zich in dat geval niet in de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Als tijdens het broedseizoen werkzaamheden moeten worden uitgevoerd op een locatie waar nog niet gestart is met de sloopwerkzaamheden, dan moet zekerheid bestaan dat er geen broedgevallen aanwezig zijn in op de locatie waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

In het kader van natuurinclusief bouwen verdient het aanbeveling in de nieuw te bouwen opstallen voorzieningen op te nemen voor Huismus en Gierzwaluw door het plaatsen van vogelvides en Gierzwaluwdakpannen. Voor vleermuizen kunnen inbouwstenen worden opgenomen in de nieuwbouw, waardoor in nieuwe (en permanente) rust- en verblijfplaatsen wordt voorzien. In hoofdstuk 5 zijn verwijzingen opgenomen naar openbaar toegankelijke informatie over natuurinclusief en vleermuisvriendelijk bouwen.

4.3 Conclusies overige beschermde natuurwaarden

Overige beschermde natuurwaarden (of sporen daarvan) zijn niet waargenomen in het plangebied.

4.4 Conclusie Wet natuurbescherming

Voor de sloop van de panden in het Havenkwartier zijn vanuit beschermde flora en fauna geen belemmeringen om tot sloop over te gaan. Een ontheffingsaanvraag (onderdeel soorten) is niet nodig. Er is geen verplichting tot het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen.

² Een indicatie voor het broedseizoen is 15 maart - 1 augustus. Let op: ook buiten dit indicatief aangegeven broedseizoen kunnen broedende vogels aanwezig zijn, deze zijn ook dan beschermd.

5 LITERATUUR

BIJ12. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Versie 1.0, juli 2017.

Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen.

Raad van State, 2019. 201708426/1/R2, ECLI:NL:RVS:2019:2169

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Voor meer informatie over natuurinclusief bouwen zien onder meer onderstaande link:

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/technieken-beheer-en-innovatie/natuurinclusief-bouwen>

Voor meer informatie over vleermuisvriendelijk bouwen zie onderstaande link:

[http://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Brochure%20Vleermuisvriendelijk%20Bouwen%20\(2\).pdf](http://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Brochure%20Vleermuisvriendelijk%20Bouwen%20(2).pdf)

Bijlage: Uitspraak Raad van State betreffende essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes

Deel uit de uitspraak Raad van State, 2019. 201708426/1/R2, ECLI:NL:RVS:2019:2169

Onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen. Onder een essentiële vliegroute wordt verstaan een vliegroute die van wezenlijk belang is als er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats een essentieel foerageergebied te bereiken of omvliegen vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats naar een essentieel foerageergebied via een alternatieve route teveel energie kost.

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 20 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:12, geldt voor de in het tweede lid en het vierde lid van artikel 3.5 van de Wnb neergelegde verboden als uitgangspunt dat niet ieder initiatief dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het aantasten van essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes, die zoals in dit geval niet samenvallen met voortplantings- en rustplaatsen, moet worden gezien als beschadiging of vernieling van voortplantings- en rustplaatsen als daardoor de functionaliteit van de voortplantings- en rustplaatsen van de betrokken vleermuissoorten wordt aangetast.